

МЕТОДИКА
за извършване на проверки по
глава трета „а“ от Закона за съдебната власт от проверяващи състави
на Инспектората към Висшия съдебен съвет
(Приета с Решение по Протокол № 13/29.07.2020 г. на
Инспектората към Висшия съдебен съвет)

Глава първа
Общи положения

Чл. 1. Тази методика урежда:

1. условията и реда за извършване на проверки от състави на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) при разглеждането на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок по реда на глава трета „а“ от Закона за съдебната власт (ЗСВ);

2. действията, които следва да се извършат при осъществяване на дейността по т. 1;

3. основните въпроси, които се решават при проверките на заявленията;

4. основните въпроси, които се включват в съдържанието на констативния протокол;

5. сроковете за извършване на проверките.

Чл. 2. Целта на методиката е чрез проверките, които ИВСС извършва, да се гарантира събирането на пълна и точна информация за актовете, действията или бездействията на органите на съдебната власт, с които се нарушава правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

Чл. 3. Заявленията по чл. 60а, ал. 1 ЗСВ се завеждат в отделен регистър, в който се отразява информация за хода и резултата от проверката по всяко подадено заявление. Регистърът се публикува на интернет страницата на ИВСС.

Глава втора
Организация и ред за извършване на проверките
по глава трета „а“ ЗСВ

Чл. 4. (1) Проверките за нарушаване правото на разглеждане и

решаване на делото в разумен срок се извършват от специализирано звено по глава трета „а“ ЗСВ по заявления на граждани и юридически лица, които са:

1. страни по приключени граждански, административни и наказателни производства;

2. обвиняеми, пострадали или ощетени юридически лица по прекратени досъдебни производства.

(2) Образованите преписки се предават на проверяващия състав до изготвяне на констативния протокол, след което се съхраняват в деловодството на ИВСС.

Чл. 5. (1) Проверката по всяка новообразувана преписка се извършва в състав от инспектор и двама експерти, единият от които се определя за докладчик.

(2) Проверяващият състав се определя от главния инспектор на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно утвърдената специализация по правна материя.

(3) Образованите преписки по заявления, подадени по едно и също производство, се разпределят на един и същ експерт-докладчик.

(4) По заявление, в което са посочени повече от едно гражданско, административно и/или наказателно производство, могат да се образуват отделни преписки по мотивирано предложение на проверяващия състав съобразно връзката между делата. Новите преписки се разпределят на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно утвърдената специализация.

(5) По мотивирано предложение на проверяващия състав, главният инспектор може да:

1. възложи проверката да се извърши от друг състав, когато първоначално определения е със специализация в друга правна материя;

2. определи смесен състав, когато се установи, че в заявлението се съдържат оплаквания едновременно по гражданско и наказателно дело.

Чл. 6. Член на проверяващия състав е длъжен да си направи отвод, когато е бил страна, процесуален представител, съдия, прокурор или следовател по проверяваното дело, или когато са налице други обстоятелства, които пораждат основателно съмнение в неговото безпристрастие.

Чл. 7. Заявлението и приложените към него документи се проучват от експерта-докладчик.

Чл. 8. Проверката на всяко заявление включва:

1. предварителен етап;

2. проверка по същество.

Чл. 9. (1) На предварителния етап се извършва преценка относно:

1. отговаря ли заявлението на изискванията на чл. 60б ЗСВ;
2. спазен ли е законоустановеният срок по чл. 60а, ал. 4 ЗСВ, § 34, ал. 1, предл. първо от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗСВ (обн., ДВ, бр. 50 от 2012 г.) и § 8, ал. 2, предл. първо от ПЗР на ЗИД на ЗОДОВ (обн., ДВ, бр. 98 от 2012 г.);
3. компетентен ли е ИВСС да разгледа заявлението;
4. съдържа ли заявлението искане за обезщетение за нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок.

(2) Когато се установи, че ИВСС не е компетентен да разгледа заявлението или оплакването е от компетентността на друг орган, се изготвя мотивирано становище и заявлението заедно с приложенията се изпраща на министъра на правосъдието.

(3) Когато се установи, че заявлението не отговаря на някое от изискванията на чл. 60б ЗСВ, на заявителя се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаването му. Ако в този срок заявителят не отстрани нередовностите, се изготвя мотивирано становище и заявлението заедно с приложенията се изпраща на министъра на правосъдието за връщане на заявителя.

Чл. 10. (1) Не се извършва проверка по същество, когато на предварителния етап се установи, че:

1. заявлението е подадено след изтичане на законоустановения срок по чл. 60а, ал. 4 ЗСВ, § 34, ал. 1, предл. първо от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗСВ (обн., ДВ, бр. 50 от 2012 г.) и § 8, ал. 2, предл. първо от ПЗР на ЗИД на ЗОДОВ (обн., ДВ, бр. 98 от 2012 г.);

2. заявлението е подадено преди приключване с окончателен акт на съответното производство.

(2) Когато на предварителния етап се установи, че заявлението отговаря на условията по чл. 9, ал. 1, се извършва проверка по същество.

Чл. 11. (1) Проверката по същество се извършва чрез преглед на съответните граждански, административни и наказателни дела и се изразява в изследване и анализ на събраните материали и доказателства, с оглед преценка за разглеждането и решаването им в разумен срок съобразно критерии, утвърдени в действащото законодателство и практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ).

(2) Делото се изисква от органа на съдебната власт с писмо, подписано от съответния инспектор.

(3) Делото се връща след изготвяне на констативния протокол с писмо,

подписано от съответния инспектор.

(4) Надлежното получаване и връщане на делото от съответния орган на съдебната власт се удостоверява с разписки по ал. 2 и 3. Копие от писмата и разписките се прилагат към преписката.

(5) Когато делото не може да бъде предоставено, проучването се извършва от експерта-докладчик на място в съответния орган на съдебната власт или се изисква копие от делото, разпечатки от електронната деловодна система и електронното досие, или копия от други налични материали по делото.

Чл. 12. (1) В случаите по чл. 10 се изготвя констативен протокол.

(2) Констативният протокол по чл. 10, ал. 2 съдържа данни за:

1. времето и мястото на съставянето му;
2. заявителя;
3. проверяващия състав;
4. делото, по което се съставя;
5. становище относно спазване на законоустановения срок по чл. 60а, ал. 4 ЗСВ.
6. общия период на производството - от образуването до приключването му със съответния окончателен акт, основанийето, предмета и страните на производството, както и продължителността му пред всяка фаза и във всяка инстанция;
7. относим период спрямо заявителя;
8. фактическа и правна сложност на производството;
9. период на забавяне, за което отговорност носи компетентният орган;
10. период на забавяне, което се дължи на действия или бездействия на заявителя или на негов законен или процесуален представител;

(3) Проверяващият състав не се произнася по въпроса разумен ли е срокът на съответното производство.

Чл. 13. (1) Когато проверяваното производство е спирано за разглеждане на друго дело на предвидените в процесуалните закони основания, предмет на проверката е и продължителността на делото, наложило спирането.

(2) В констативния протокол се отразяват и процесуалните действия, извършени по производствата по ал. 1.

Чл. 14. Констативният протокол се подписва от членовете на проверяващия състав и отразява единодушното им становище.

Чл. 15. Констативните протоколи се изготвят в срок:

1. четири месеца от постъпване на заявлението, съответно от отстраняване на нередовностите по него. Когато след постъпване на

заявлението се установи, че е подадено искане за възобновяване на наказателното дело или за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, срокът започва да тече от произнасянето на компетентния съд по искането;

2. осемнадесет месеца от постъпване на заявлението в случаите, когато заявителите са уведомени от регистратурата на Европейския съд по правата на човека за това, че жалбите им пред Европейския съд по правата на човека са отхвърлени поради неизчерпване на новосъздадените вътрешноправни средства за защита и производствата по тях са приключени пред националните инстанции.

Глава трета **Дейност след извършване на проверката**

Чл. 16. (1) Незабавно след приключването на проверката констативният протокол, заедно със заявлението и всички постъпили към него документи, се изпращат на министъра на правосъдието.

(2) Изпратеният на министъра на правосъдието констативен протокол не подлежи на поправка или допълване.

Чл. 17. (1) След края на всяко тримесечие главният инспектор изпраща на Висшия съдебен съвет данни за нарушенията на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, установени при извършване на проверките по глава трета „а“ ЗСВ.

(2) Информацията по ал. 1 се публикува на интернет страницата на ИВСС.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. Тази методика е приета от Инспектората към Висшия съдебен съвет на основание чл. 54, ал. 1, т. 9 от Закона за съдебната власт и отменя Методиката за дейността на ИВСС по глава трета „а“ от ЗСВ, приета с решение на ИВСС от 9 март 2014 г.